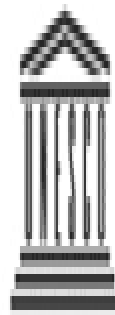

เส้นทางทาส

รองศาสตราจารย์บุญเดิม พันรอบ

เส้นทางทาส (The Slave Route) คือแนวความคิดที่ประเทศไอติและกลุ่มประเทศในแอฟริกาโดยการเห็นชอบของยูเนสโกในปี ค.ศ.1994 เสนอโครงการเส้นทางการค้าทาสที่

Project supported by
The Slave Route

United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization

ประเทศเบนิน

ยูเนสโกกับการศึกษาเส้นทางค้าทาส

ประเทศเบนิน ความหมายของคำว่าเส้นทางคือพลวัตการเคลื่อนไหวของประชาชนด้านอารยธรรมและวัฒนธรรม คำว่าทาสเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทำให้เป็นทาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าทาสในแอตแลนติก มหาสมุทรอินเดียและเมดิเตอร์เรเนียน เป้าหมายโครงการเส้นทางค้าทาสเพื่อศึกษาเส้นทางค้าทาสระบบทาสในมหาสมุทรอินเดียและเมดิเตอร์เรเนียนเป็นงานทางด้านวิชาการ รวมทั้งเน้นเป้าหมายทางด้านผลกระทบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในยุโรป แอฟริกาและแคริบเบียน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษาเส้นทางค้าทาสในโลก เช่น แอฟริกา ยุโรป อเมริกา แคริบเบียน มหาสมุทรอินเดีย เอเชียกลางและเอเชีย เพื่อเข้าใจการเปลี่ยนแปลงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่เกิดจากผลประวัติศาสตร์ รวมทั้งความเข้าใจวัฒนธรรมของสันติภาพเพื่อสนับสนุนผลกระทบของวัฒนธรรมแบบพหุนิยมหรือวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Cultural pluralism) การศึกษาวัฒนธรรมข้ามชาติ และสร้างเอกลักษณ์และการเป็นพลเมืองใหม่.

เป้าหมายสำคัญของโครงการนี้คือบทบาทของสหประชาชาติในการประชุมเพื่อต่อต้านการแบ่งแยกผิว นอกจากนี้ในการประชุมในปี ค.ศ. 2001 เห็นว่าการค้าทาสเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ เพื่อไม่ให้เกิดโศกนาฏกรรมต่อมนุษย์อีกจึง

เห็นสมควรศึกษาวิจัยเพื่อสร้างเครือข่ายสถาบันนานาชาติและผู้เชี่ยวชาญ สำหรับพัฒนาข้อมูลด้านการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลประเภทวรรณกรรมตัวอักษรและประวัติศาสตร์บอกเล่า สร้างและอนุรักษ์สถานที่และแหล่งที่เป็นสัญลักษณ์การค้าทาส ส่งเสริมวัฒนธรรมการดำรงชีวิต ส่งเสริมความหลากหลาย วัฒนธรรม สนับสนุนมาตรฐานการดำรงชีวิตให้เท่าเทียมกัน

Trans-Atlantic Imports by Region 1450-1900

Region	Number of slaves accounted for	%
Brazil	4,000,000	35.4
Spanish Empire	2,500,000	22.1
British West Indies	2,000,000	17.7
French West Indies	1,600,000	14.1
British North America and United States	500,000	4.4
Dutch West Indies	500,000	4.4
Danish West Indies	28,000	0.2
Europe (and Islands)	200,000	1.8
Total	11,328,000	100

Data derived from table II as presented in:

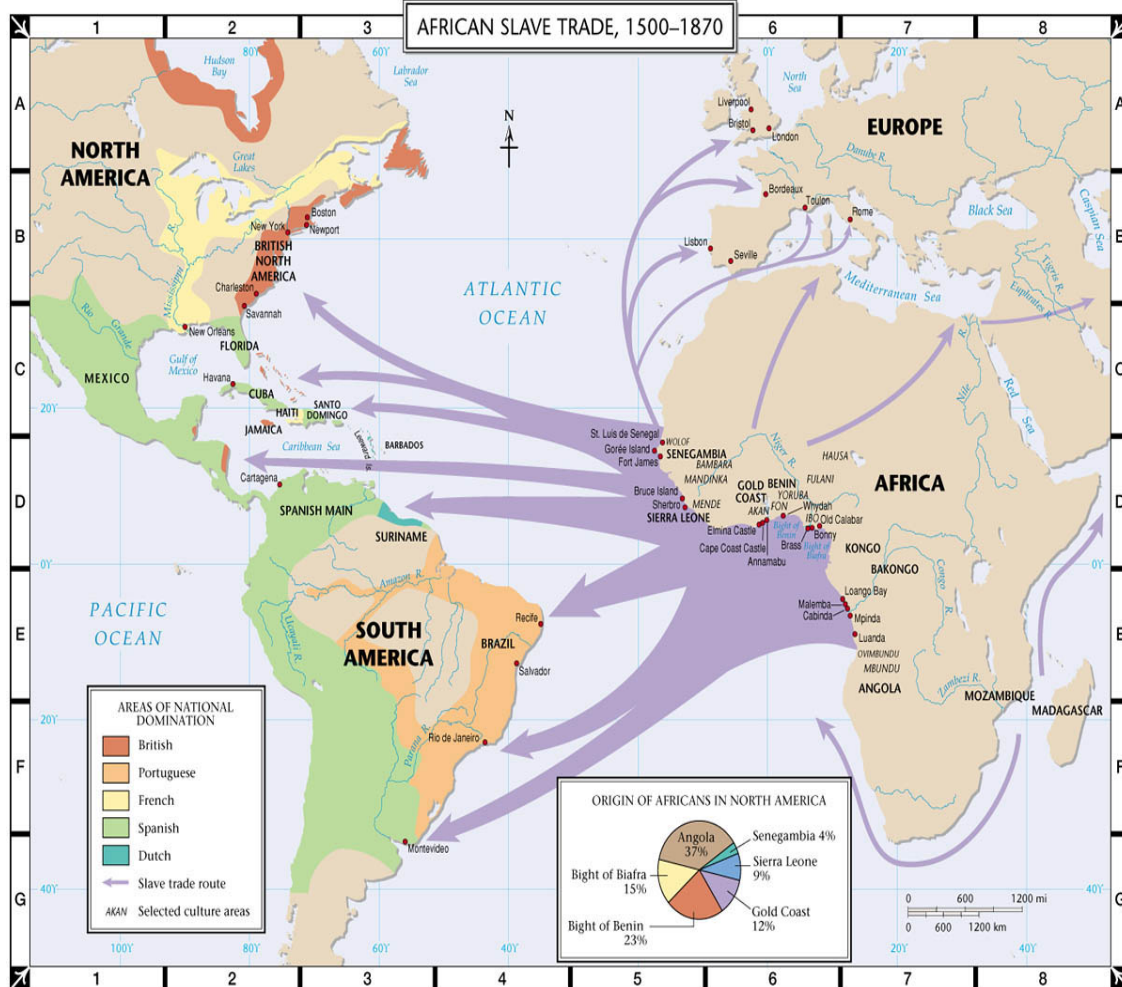
The Slave Trade

by Hugh Thomas

Simon and Schuster, 1997,

ISBN 0-68481063-8

แหล่งข้อมูล : <http://z.about.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2552
แสดงอัตราซื้อขายและการค้าทาสในภูมิภาคต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ.1450-1900

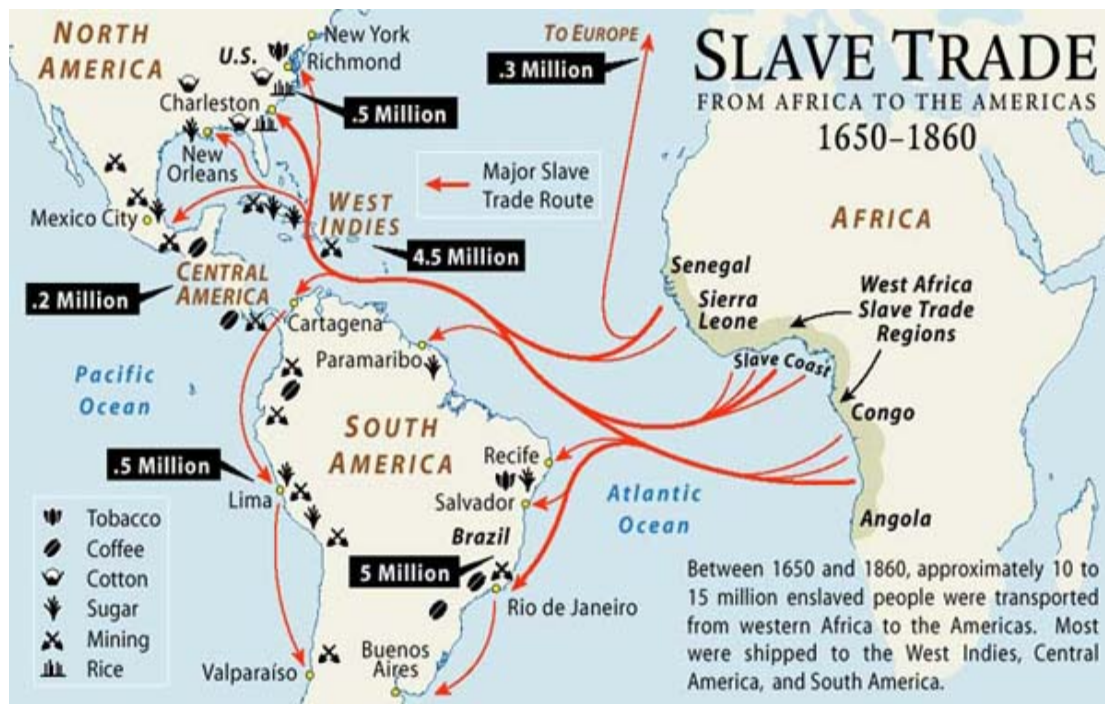
Copyright © 2003 by Pearson Education, Inc.

แหล่งข้อมูล : www.history.stir.ac.uk เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2552
 แสดงแหล่งค้าทาสในปี ค.ศ. 1500-1870

แหล่งข้อมูล : <http://www.radcorp.org> เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2552 แสดงการค้าทาสในเส้นทางมหาสมุทรแอตแลนติกเส้นทางหลักและการเคลื่อนย้ายทาสระหว่างปี ค.ศ. 1502-1870 เส้นทางการค้ากาแฟ ฝ้าย แรงงานเหมืองแร่ ข้าว น้ำตาล ยาสูบ

แหล่งข้อมูล : www.slaverysite.com เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552 แสดงการค้าทาสระหว่างปี ค.ศ.1650 และ 1860 ประชากรประมาณ 10-15 ล้านคนถูกจับเป็นทาสด้วยการขนส่งจากแอฟริกาตะวันตกไปยังอเมริกา ส่วนใหญ่จะส่งทางเรือไปยังอินดีสตะวันตก อเมริกากลางและอเมริกาใต้ด้วยการค้ายาสูบ กาแฟ ฝ้าย น้ำตาล เหลืองแร่ และข้าว

เส้นทางค้าทาสตั้งแต่ปี ค.ศ. 1650 และ ค.ศ. 1860 มีการค้าทาสในเขตการค้าทาสคือแอฟริกา และอเมริกา มีการค้าทาสเกือบ 15 ล้านคนจากแอฟริกาตะวันตกถึงอเมริกา ส่วนใหญ่ใช้การเดินทางเรือไปยังอินดีสตะวันตก อเมริกากลางและอเมริกาใต้ เพื่อกิจกรรมการค้ายาสูบ กาแฟ ฝ้าย น้ำตาล เหลืองแร่และข้าว

แหล่งข้อมูล : <http://www.innercity.org> เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552 ด้วยเส้นทางของอังกฤษ อเมริกาเหนือ -สเปน อเมริกา – อังกฤษ แคริบเบียน –เดนมาร์ก แคริบเบียน –ฝรั่งเศส แคริบเบียน – ดัตช์ แคริบเบียน- บราซิล

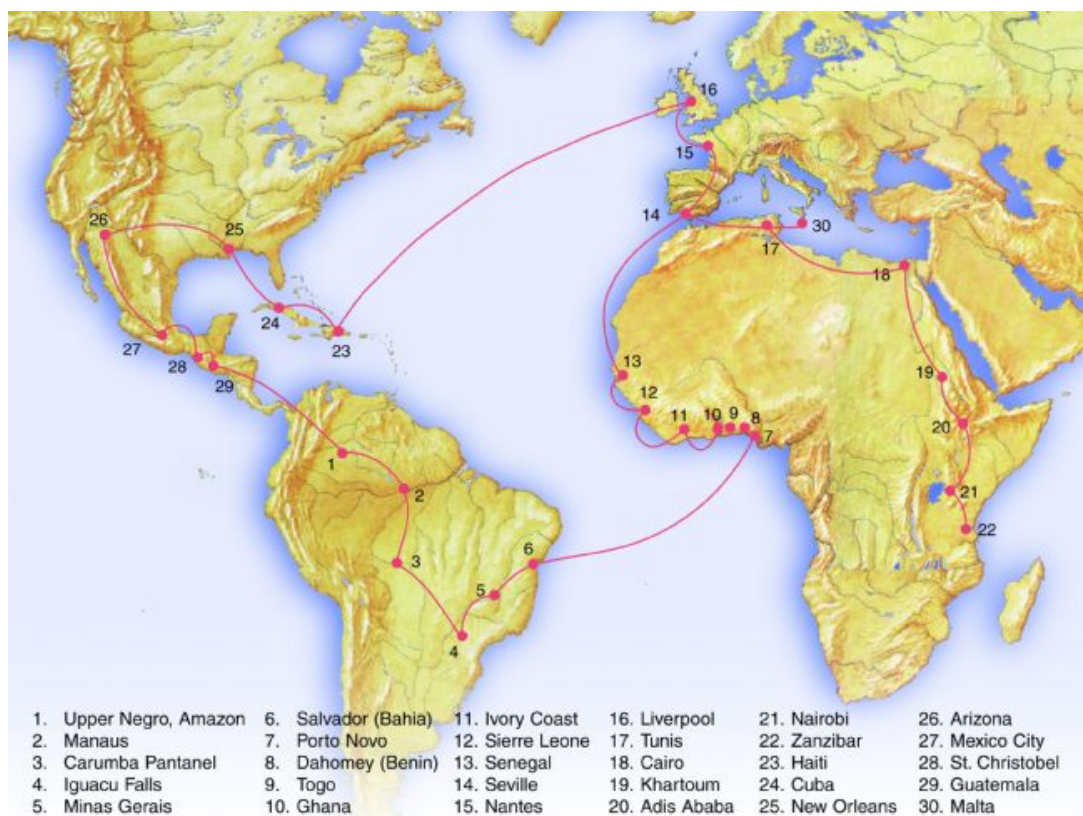

แหล่งข้อมูล : <http://www.newafricanperspectives.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 แสดงการค้าพืชผัก สินค้าหัตถกรรมและการค้าแรงงานทาส

แหล่งข้อมูล : <http://www.montgomeryschoolsmd.org> เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2552 แสดงเส้นทางค้าทาส แหล่งสินค้าหัตถกรรม ทาส และวัตถุดิบ เช่น น้ำตาล ฝ้ายและยาสูบ

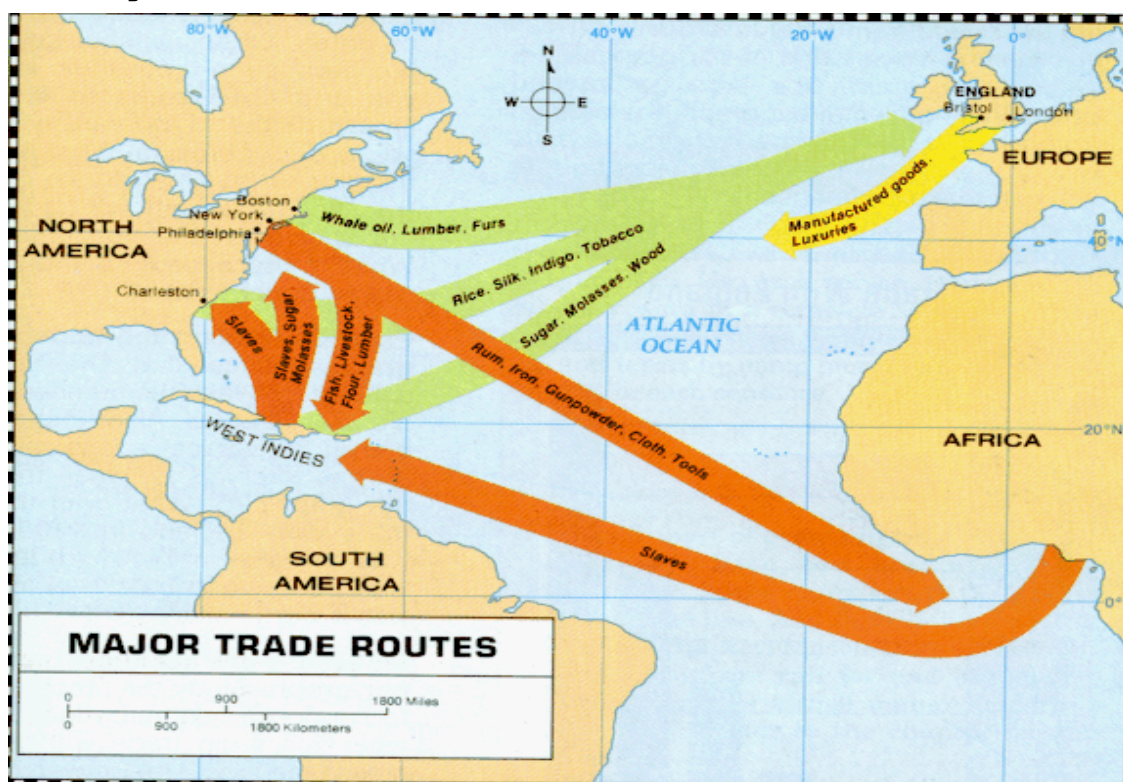
แหล่งข้อมูล : <http://www.harryholcroft.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 แสดงแหล่งข้อมูลการค้าทาสตามแหล่งต่าง ๆ ในแอฟริกา อเมริกาใต้ อเมริกากลางและอเมริกาเหนือ รวมทั้งยุโรป

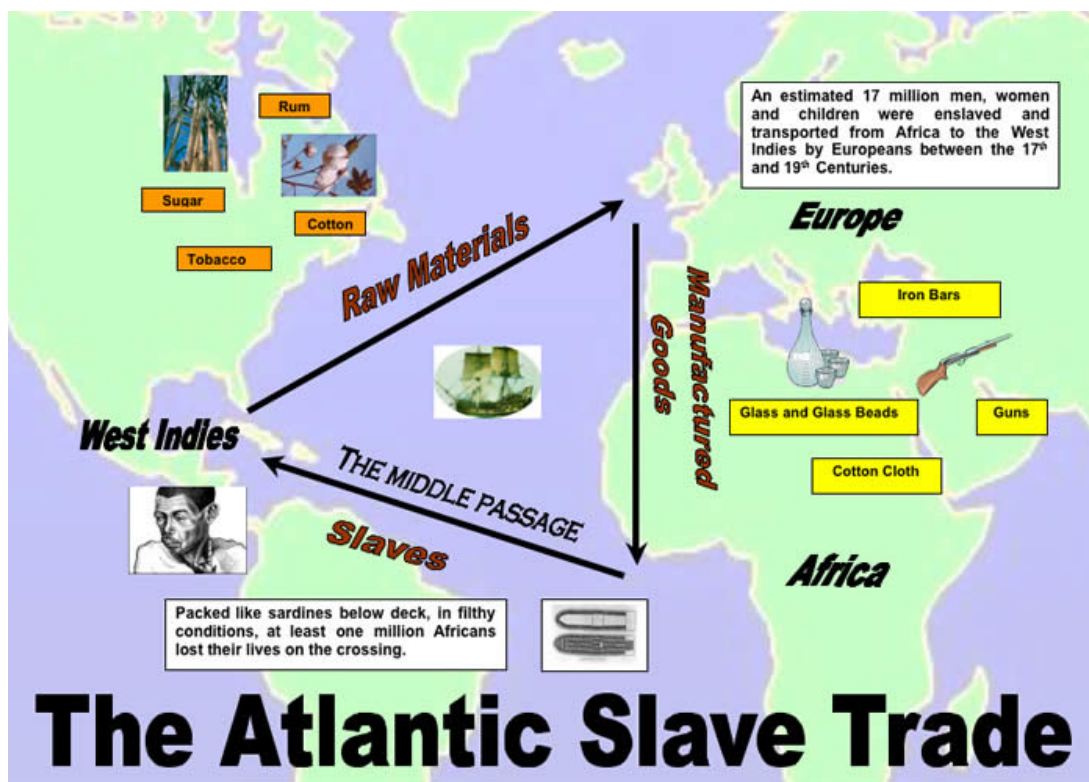

แหล่งข้อมูล : <http://news.bbc.co.uk> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552

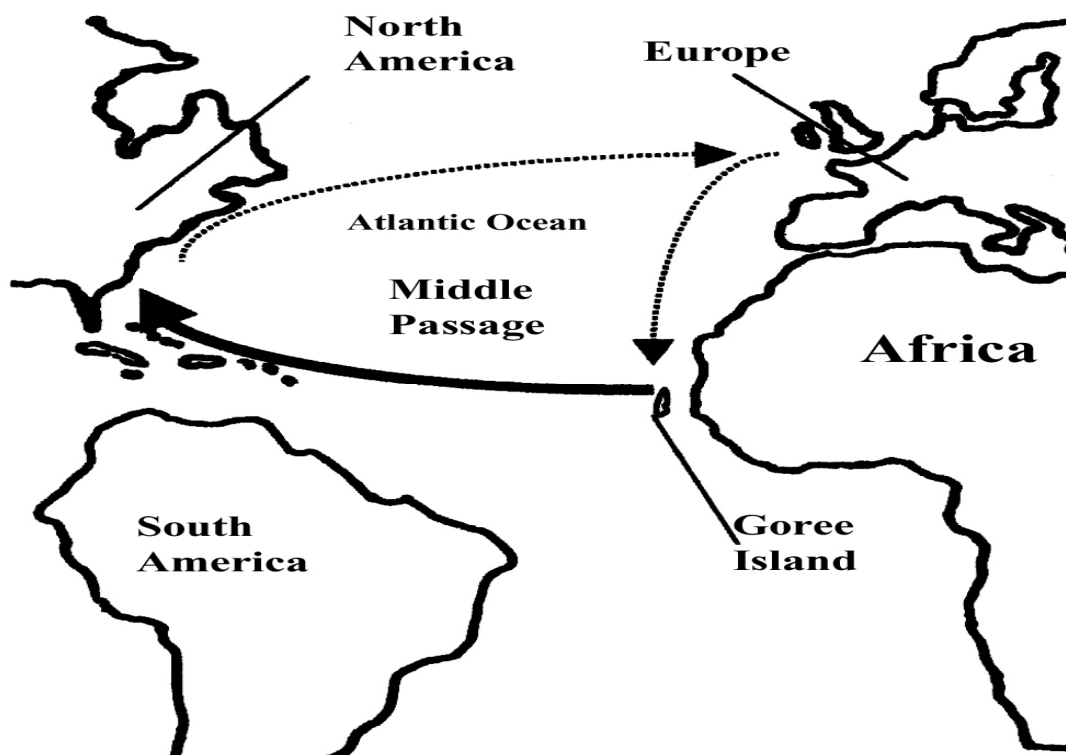
แสดงเส้นทางการขนส่งหัตถกรรม การค้าทาส การค้าวัตถุดิบ น้ำตาล ฝ้าย ยาสูบ และโลหะ

แหล่งข้อมูล : <http://www.iro.umontreal.ca> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30
 เมษายน 2552 แสดงเส้นทางค้าทางจากแอฟริกา อเมริกาใต้ อินเดีย
 ตะวันตก อเมริกาเหนือและยุโรป

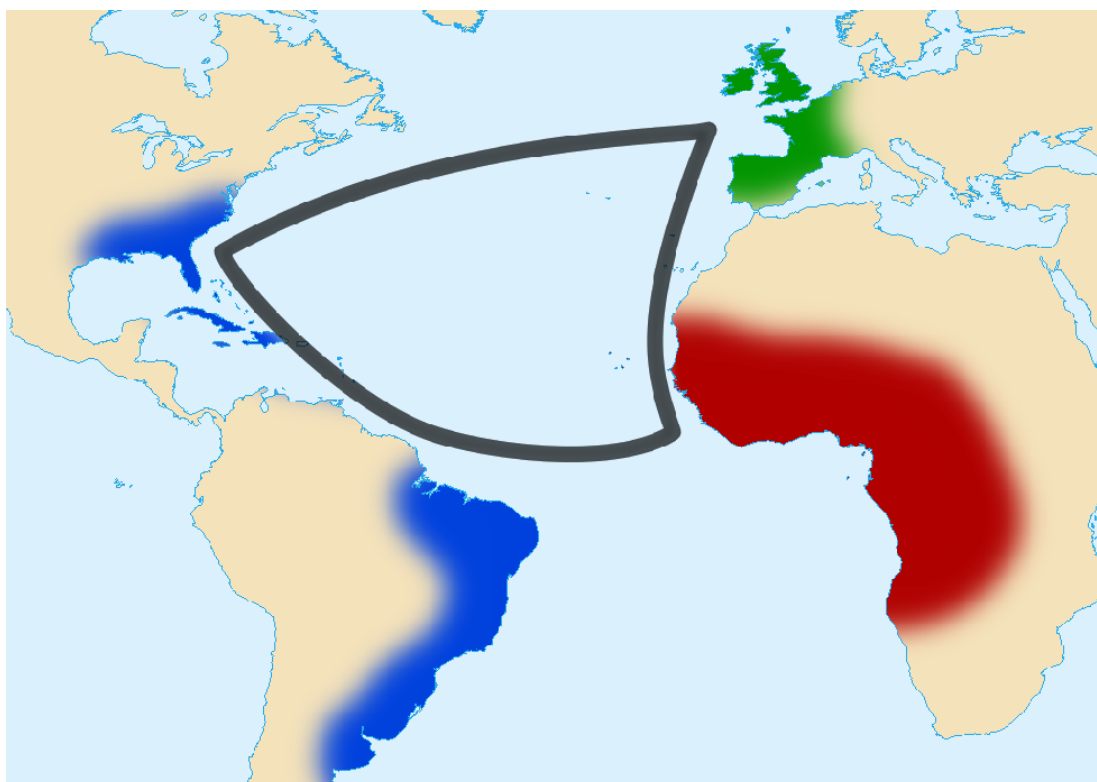

แหล่งที่มา : <http://www.irespect.net> เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม
 2552 แสดงแหล่งการค้าทาสและแหล่งสินค้าในแอตแลนติก วัตถุประสงค์ใน
 อเมริกา ยุโรป และแอฟริกา

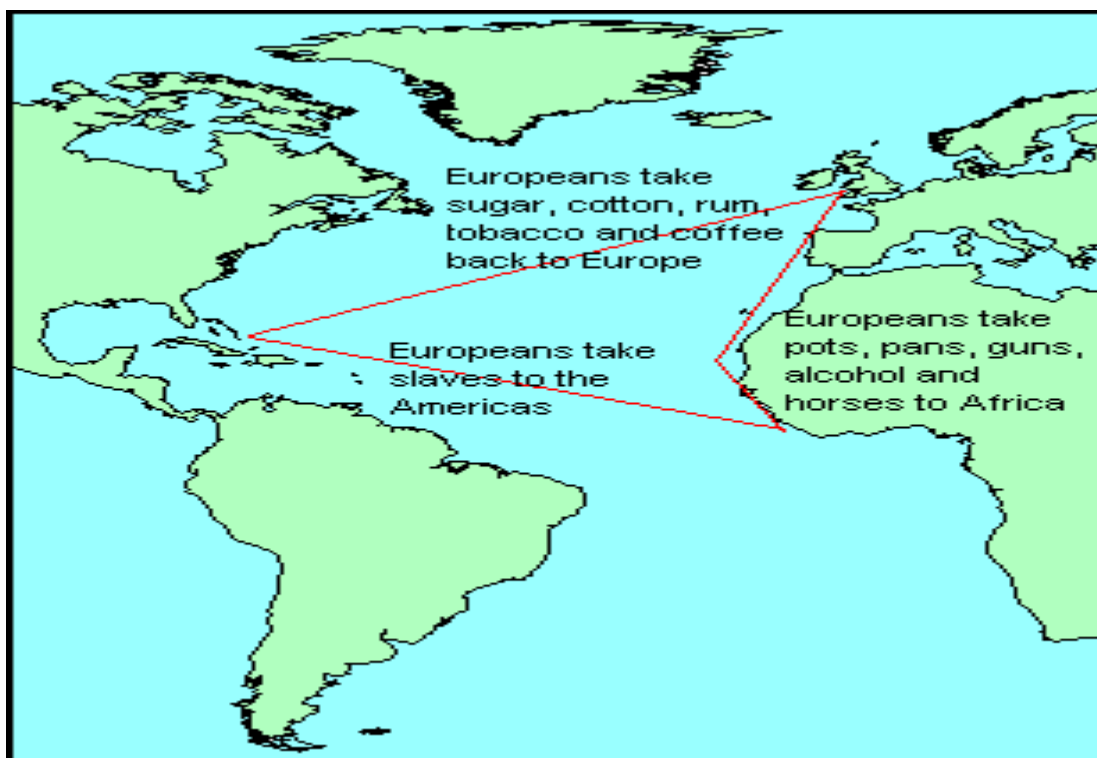

แหล่งข้อมูล : <http://ww1.prweb.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552

แสดงสามเหลี่ยมค้าทาส

แหล่งข้อมูล : <http://upload.wikimedia.org> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 แสดงตามเหลี่ยมค้ำทาส

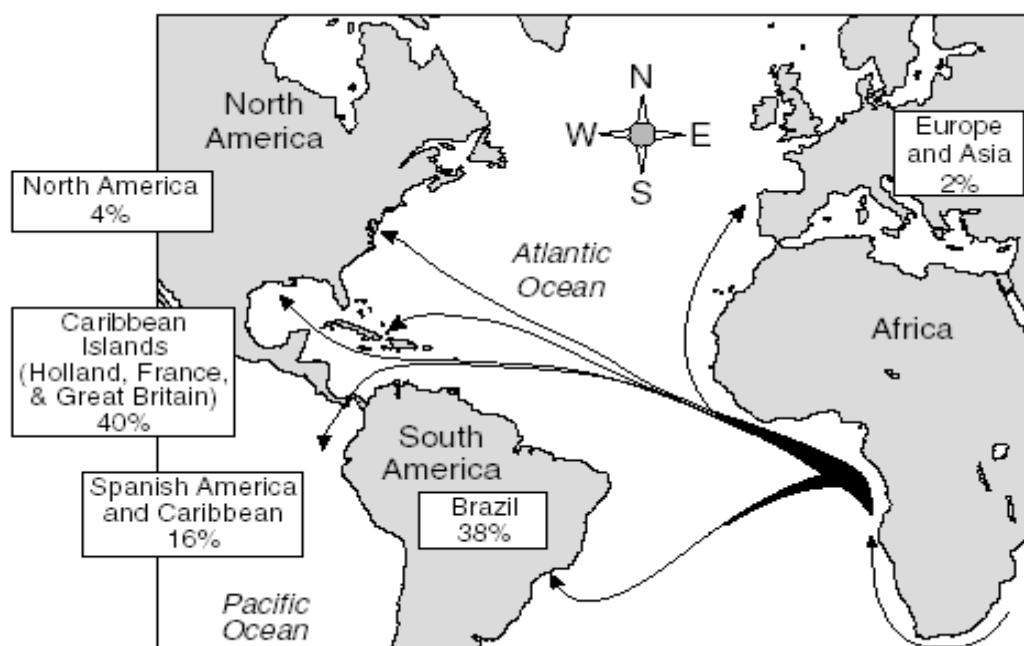
แหล่งข้อมูล : <http://www.arbeitsprache-englisch.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 แสดงตามเหลี่ยมการค้าระหว่างแอฟริกา อเมริกา และยุโรป

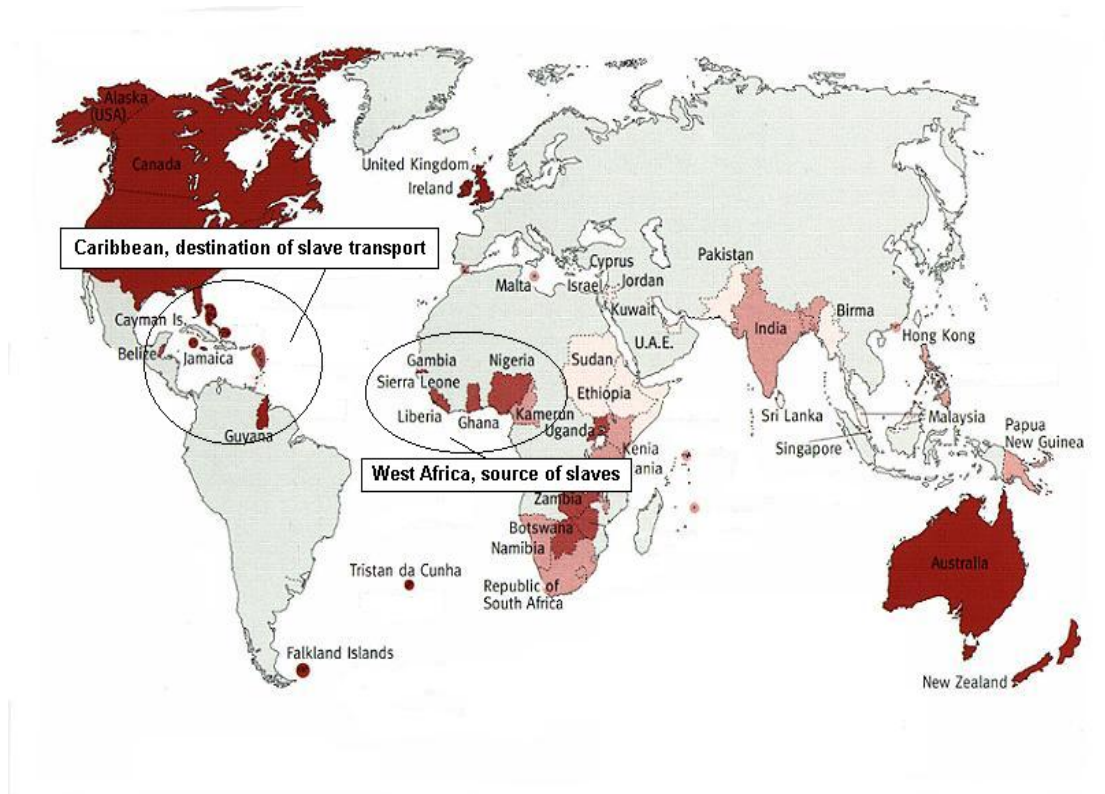
แหล่งข้อมูล : <http://upload.wikimedia.org> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 แสดงสามเหลี่ยมการค้าทาส

สามเหลี่ยมการค้าทาส (Triangular trade, or Triangle trade) คือการศีกษาเขตเมืองท่าหรือภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการค้าเพื่อส่งออกและนำเข้าสินค้าที่ต้องการแรงงานจำนวนมาก ในช่วงคริสตวรรษที่ 17 - 18 และ 19 ตอนต้น การค้าทาสสินค้าเกษตรและหัตถกรรมระหว่างแอฟริกาตะวันตก คาริบเบียนและอาณานิคมอเมริกาและยุโรป ซึ่งประเทศในยุโรปมีบทบาทสำคัญ

แหล่งข้อมูล : <http://ritter.tea.state.tx.us> เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2552 แสดงร้อยละของการค้าทาสในภูมิภาค

แอฟริกา อเมริกาใต้ อเมริกากลาง อเมริกาเหนือ แคริบเบียน และยุโรป

แหล่งข้อมูล : <http://www.uni-due.de> เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2552
 แสดงแหล่งการค้าทาสในแอฟริกา เป้าหมายที่แคริบเบียน อเมริกาและ
 ภูมิภาคอาณานิคมทั่วโลก

ประวัติการค้าทาส

หลักฐานการค้าทาสมีตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์การสร้างชุมชนเมืองหรืออาณาจักรตั้งแต่สมัยอียิปต์ เมื่อมีการทำ

ทาสในอียิปต์

ชาวยิวเป็นทาสในอียิปต์

สงครามผู้แพ้สงครามจะตกเป็นทาสไม่ว่าจะเป็นทหาร
ชาวนา หรือคนในชุมชนผู้แพ้สงคราม ผู้ชนะจะนำเอา
ประชาชนไปเป็นทาสและกวาดเอาทรัพย์สินของชุมชนไป
ยังอาณาจักรของผู้ชนะตั้งแต่อาณาจักรอียิปต์โบราณ สุเม
เรียนบาบิโลเนียน อัสซีเรียน กรีก และโรม ในเอเชีย

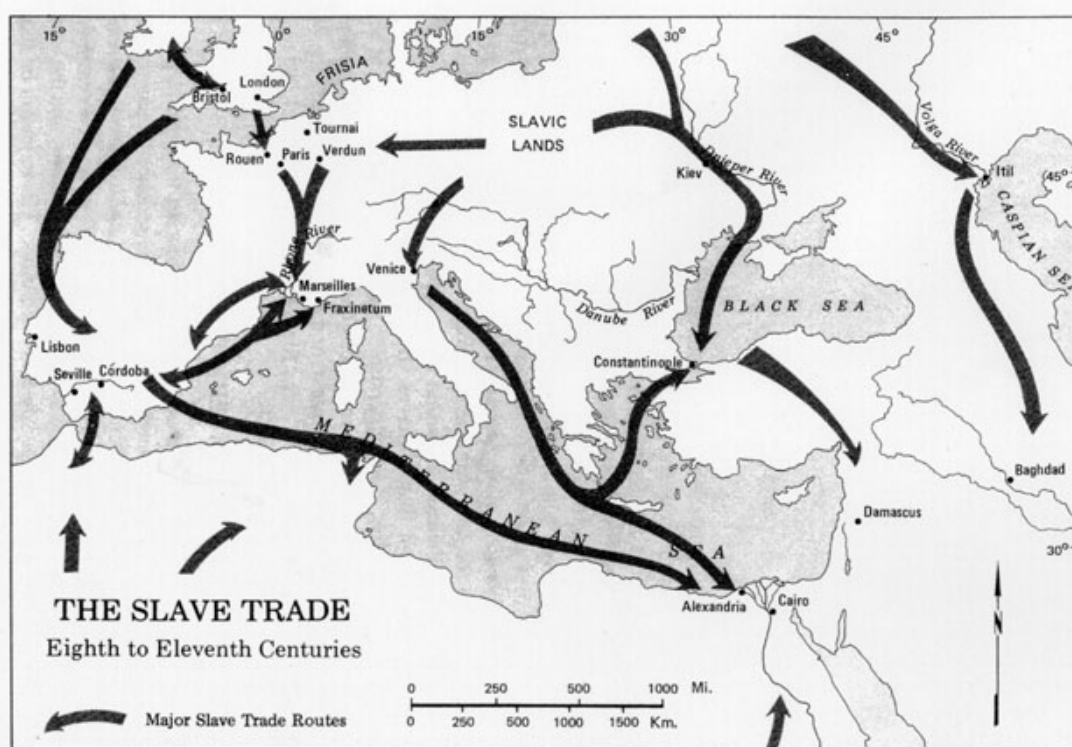
การให้ขนมปังแก่ทาสในเมโสโปเตเมีย

ทาสในเมโสโปเตเมีย

ทาสสมัยกรีก

แผนที่แสดงการค้าทาสสมัยโรมัน คริสตศวรรษที่ 7-11

ตลาดค้าทาสในโรมัน

ประติมากรรมหินอ่อนทาสเด็กสมัยโรมัน

เซลยสงครามหรือทาสของกัมพูชา

ทาสในประวัติศาสตร์จีนโบราณ

ประธานาธิบดี ลินคอล์นผู้เลิกทาสในอเมริกา

รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ทรงเลิกทาสในไทย

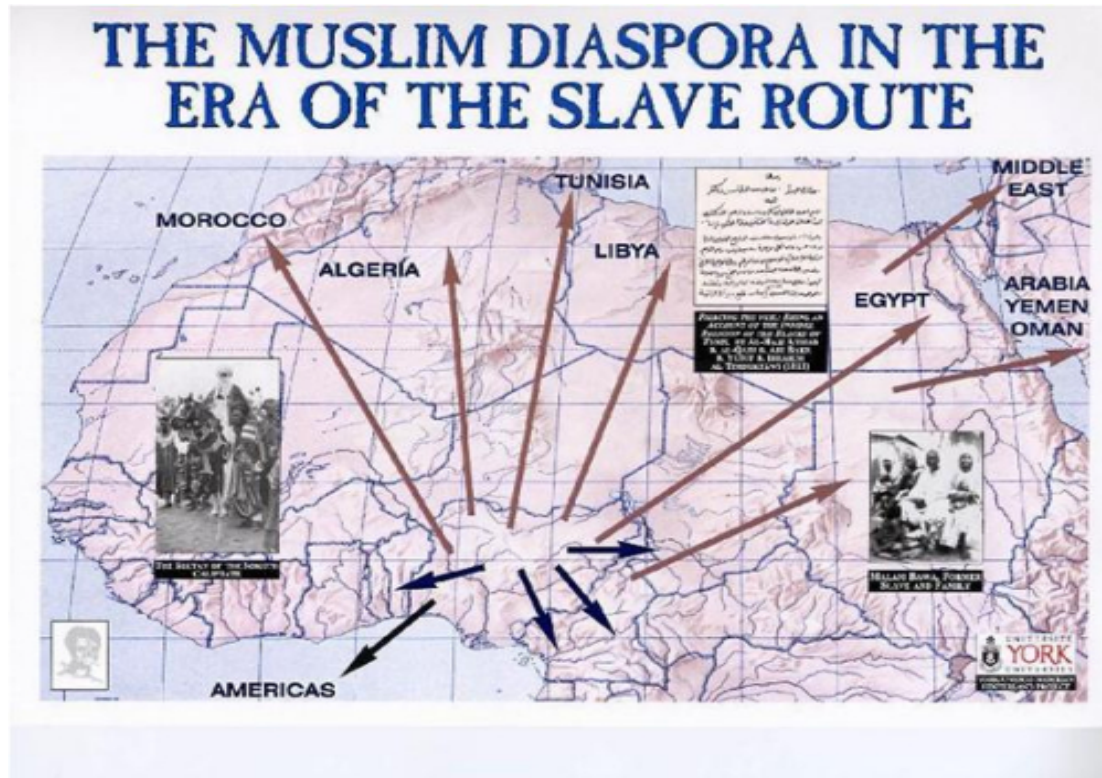
อาณาจักรต่าง ๆ ในอินเดีย จีน เกาหลี ญี่ปุ่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็มึประวัติศาสตร์เกี่ยวกับทาสทั้งสิ้น ในคัมภีร์ศาสนาหลายศาสนาก็กล่าวถึงทาสไว้มากมาย ประวัติการค้าทาสคือนำเอาทาสไปเป็นแรงงานที่ไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน (Unpaid labour) คริสศตวรรษที่ 8-15 ประเทศในยุโรป เช่น พ่อค้าชาวปอร์ตุเกส สเปน อังกฤษ และดัชช์เริ่มการค้าทาสในแอฟริกาโดยการค้าทาสทางเรือค้าทาสรอบทวีป

แอฟริกา และค้าทาสนไปยังยุโรปและเอเชีย ระยะแรกชาว
ยุโรปเดินทางไปแอฟริกาเพื่อค้าทองคำ โลหะ ขนบกและงาช้าง
ต่อมาจึงมีการค้าทาส เมื่อชาวยุโรปไปตั้งอาณานิคมที่
อเมริกาจึงใช้เส้นทางมหาสมุทรแอตแลนติกค้าทาสด้วย
การค้าทาสเส้นทางมหาสมุทรแอตแลนติกเริ่มเมื่อปี ค.ศ.
1532 มีการขนส่งทาสด้วยเส้นทางเรือไปยังอาณานิคมที่
อเมริกาและแคริบเบียน เป็นเส้นทางค้ายาสูบ ฝ้าย น้ำตาล
เรียกว่าเป็นเขตสามเหลี่ยมการค้า มีประชากรราว 10-12
ล้านคนถูกขายเป็นทาส จนกระทั่งสงครามกลางเมืองใน
อเมริกาในปี ค.ศ. 1860-1865 การค้าทาสจึงหมดไป จึง
ปรากฏเห็นคนที่เป็นเชื้อสายทาสในภูมิภาคต่าง ๆ ของ
อเมริกา

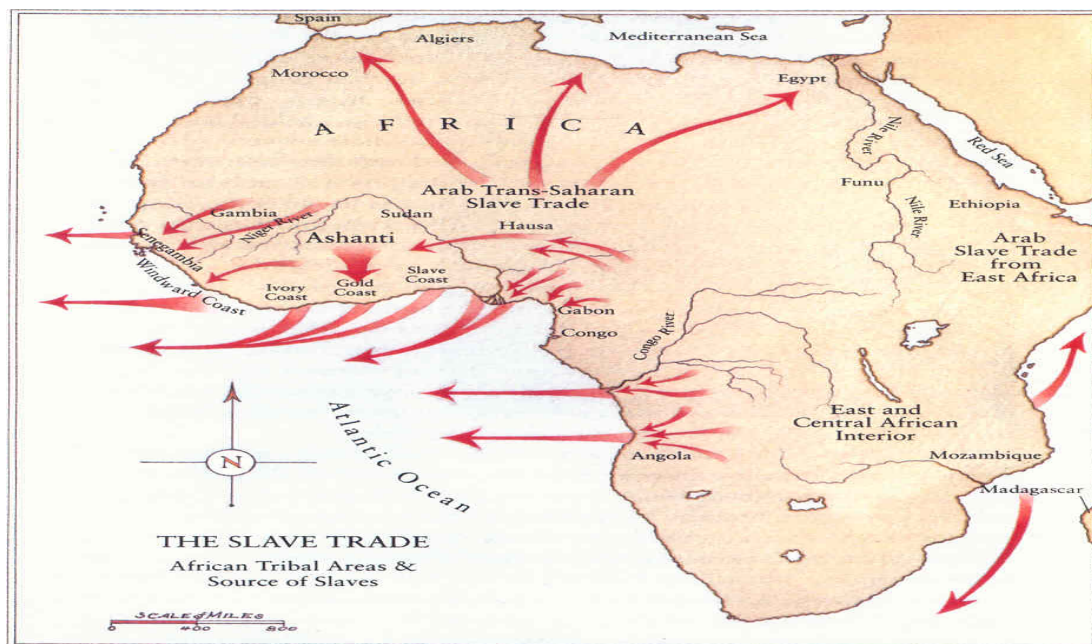

แหล่งข้อมูล : www.killeenisd.org เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2552

ชุมชนแอฟริกา

แหล่งข้อมูล : <http://www.yorku.ca> เข้าถึงได้เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการค้าทาสกับการเข้ามาของศาสนาอิสลามในแอฟริกา

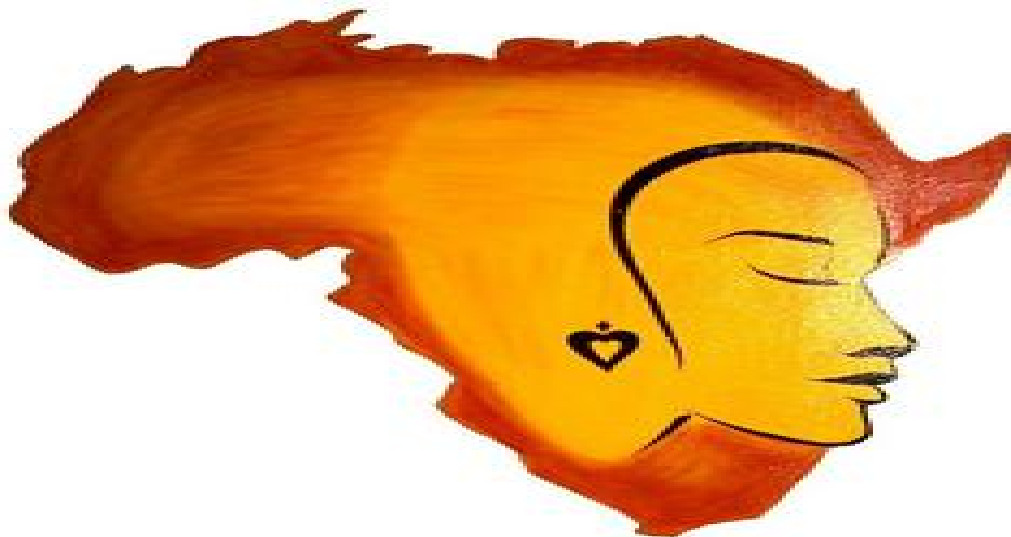

แหล่งข้อมูล : <http://z.about.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 4

พฤษภาคม 2552 แสดงหลังคำทาสในแอฟริกา

แหล่งข้อมูล : <http://www.ushistory.org> เข้าถึงเมื่อวันที่ 4
พฤษภาคม 2552 แสดงแหล่งค้าทาสในแอฟริกา

ประวัติการค้าทาสในชุมชนแอฟริกามีหลักฐานว่าเกิดตั้งแต่สมัยอียิปต์โบราณที่มีความสัมพันธ์กับเส้นทางทาสในเอเชียกลางหรือเมโสโปเตเมีย รวมทั้งการค้าทาสในยุคเกิดรัฐและศาสนาอิสลาม ชุมชนแอฟริกาคือชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการค้าทาสมากที่สุด ชาวแอฟริกาได้รับความเห็นใจจากคนในชุมชนอื่น ๆ ว่าเป็นชุมชนที่ถูกเอาเปรียบในเรื่องการค้าทาส ชาวแอฟริกาส่วนใหญ่มีการดำรงชีวิตอยู่อย่างเป็นอิสระท่ามกลางธรรมชาติโดยไม่มีรัฐคุ้มครองเหมือนกับชุมชนอื่น ทำให้ถูกอำนาจรัฐภายนอกชุมชนเข้ามาเอาเปรียบโดยนำเอาชาวแอฟริกาที่อยู่อย่างอิสระ

ในธรรมชาติไปเป็นทาสทำงานใช้แรงงานและทำงานใน
ระบบอุตสาหกรรมที่ชาวแอฟริกาไม่คุ้นเคยมาก่อน

ชุมชนอเมริกา

สภาสตรีหมายเลขหนึ่งของอเมริกาที่คนอเมริกันรับร้บความสามารถ

บารัค โอบามาเดินทางไปยังเคนยาเมื่อเดือนสิงหาคม 2006 กับคุณย่าซาร่าห์ โอบามา

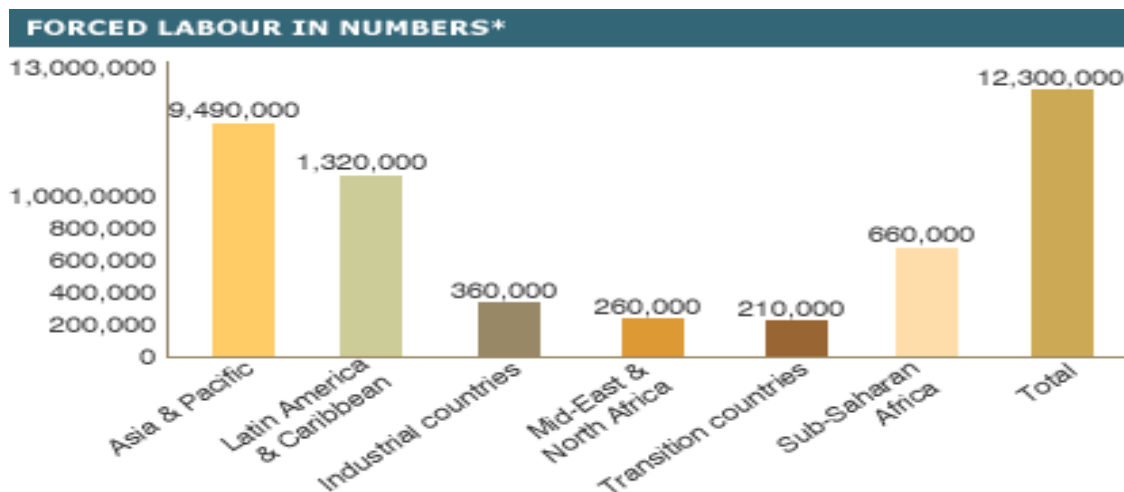
ชุมชนอเมริกามีชาวพื้นเมืองอาศัยอยู่เดิมคือชาวเอสกีโม อินเดียนเผ่าต่าง ๆ ชาวมายาในอเมริกาเหนือและอเมริกากลาง ชาวอินคาในอเมริกาใต้ ชนเผ่าพื้นเมืองเหล่านี้มีประวัติการตั้งรัฐและชุมชนมายาวนาน จนกระทั่งชาวยุโรปได้เข้าไปตั้งรกรากในอเมริกาเหนือและใต้ ชาวยุโรปได้ดำเนินระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมในยุคเริ่มแรกจำเป็นต้องการแรงงานทาสเป็นจำนวนมากเพื่อทำหัตถกรรมและอุตสาหกรรมสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมที่ส่งออกไปยังแอฟริกา นอกจากนี้ชาวยุโรปที่อพยพเข้าไปตั้งรกรากในอเมริกาต้องการแรงงานในไร่จำนวนมากเพื่อทำไร่ยาสูบ ฝ้าย อุตสาหกรรมน้ำตาล และเหมืองแร่

ชุมชนยุโรป

ชาวยุโรปเกี่ยวข้องกับการค้าทาสตั้งแต่สมัยกรีกผ่าน
ความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในเอเชียกลางและ
อียิปต์ สมัยโรมันมีหลักฐานว่ามีการค้าทาสแบบต่าง ๆ การค้า
ทาสแพร่กระจายไปยังยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการ
ปฏิวัติอุตสาหกรรม ชาวยุโรปได้เดินทางไปยังดินแดนต่าง ๆ
ในแอฟริกาและอเมริกาเพื่อการสำรวจ การค้าและการล่า
อาณานิคม เป็นที่มาของเส้นทางค้าทาสในแหล่งต่าง ๆ
ดังกล่าว

ชุมชนเอเชีย

*Minimum estimate - this provides a lower limit of the total number of forced labour victims in the world.

SOURCE: ILO

แหล่งข้อมูล : <http://news.bbc.co.uk> เข้าถึงเมื่อวันที่ 30

เมษายน 2552

เส้นทางทาสในเอเชียมีประวัติความเป็นมาจากระบบรัฐ
ที่ทำสงครามกันทำให้ประชากรในรัฐที่แพ้สงครามจะถูกจับ
มาเป็นทาสแตกต่างกับชุมชนอเมริกาและแอฟริกา ระบบรัฐ
ในชุมชนเอเชียยังจำเป็นต้องการแรงงานจำนวนมากเพื่อเป็น
กำลังทหารในกองทัพ เพื่อสร้างระบบสาธารณูปโภคให้กับ
รัฐจากหลักฐานในจีน อินเดีย เกาหลี ญี่ปุ่นและรัฐต่าง ๆ ใน
เอเชียอาคเนย์ ปัจจุบันก็ยังมีการใช้แรงงานทาสเป็นจำนวน
มากในเอเชียรวมทั้งภูมิภาคอื่น ๆ ในรูปแบบแรงงานทาสเป็น
จำนวนมาก

Modern Slavery

